

Ремега В.В., діловод факультету № 2
НАВС

Реалізація сучасної кримінальної процесуальної політики України у сфері виконання покарань

Як свідчить практика боротьби із злочинністю, зокрема й у місцях позбавлення волі, її ефективність, у першу чергу, обумовлена змістом відповідної політики та її реалізацією на нормативно-правовому рівні. Особливо актуальним є це питання у сучасних умовах України, коли щодо окремих видів кримінальних правопорушень держава майже втратила контроль [1, с. 9]. В ідеалі політика у сфері боротьби із злочинністю, як і будь-який інший вид політики держави, повинна, як вірно зауважив П.Л. Фріс, здійснюватись на підставі розробленої концепції, являти собою відповідну політичну лінію - політику у сфері боротьби зі злочинністю [2, с. 5]. При цьому, в залежності від часу та законодавства така політика може набувати різних ознак, як от: кримінальних, кримінально-процесуальних тощо [3, с. 8]. Саме тому, злочинності, включаючи у виправних колоніях, можна протидіяти лише із застосуванням теоретично напрацьованих засад щодо розуміння її змісту, а також форм і методів реалізації усіх видів політики у сфері боротьби із злочинністю у законодавчих актах та на практиці, запобігання і протидії суспільно небезпечним діянням, що посягають на всі суспільні відносини у цілому.

Зазначені теоретичні підходи, а також проблеми досудового розслідування злочинів, учинених у виправних колоніях, мова про які велась у попередніх розділах цієї дисертації, й обумовили вибір даного питання в якості одного із завдань дослідження.

У наукових джерелах під політикою (від грецької πολιτική (:e^e) мистецтво керувати державою) [4, с. 426] розуміють діяльність органів державної влади, партій, громадських груп у галузі внутрішньодержавного управління та міжнародних відносин, яка відповідає їх інтересам і цілям [5, с. 455]. Виходячи із змісту даного поняття, можна зробити висновок про те, що політика виражає функції держави щодо керівництва зовнішніми та

внутрішніми сферами та напрямками суспільного життя. При цьому, як вірно зауважив В.І. Борисов, важливим складником внутрішньої політики є боротьба зі злочинністю, покликана знизити її рівень і забезпечити соціальний стан, що відповідає потребам безпеки суспільства від злочинності [6, с. 305]. На переконання Г.Ю. Лесникова, у даному випадку мова ведеться про різні за вагомістю напрямками діяльності держави у цій сфері, визначення форм, завдань, змісту такої діяльності, встановлення державних органів, які ведуть боротьбу із злочинністю й тісно пов'язаними з нею іншими видами анти суспільної поведінки [7, с. 8-9]. Загальноновизнаним у теорії права є також висновок про те, що залежно від засобів досягнення результатів такої боротьби державна політика поділяється на соціальний і правовий складники [6, с. 305], а основним суб'єктом формування останнього є державна влада [8, с. 5]. У свою чергу, як обґрунтовано доводить у своїх працях В.І. Борисов, правова політика боротьби зі злочинністю складається зі стратегічних напрямів, характерні риси якої обумовлені предметом, завданнями й методами досягнення корисних для суспільства результатів [6, с. 305]. До таких напрямів П.Л. Фріс відніс: кримінально-правову, кримінально-процесуальну, кримінально-виконавчу та кримінологічні політики [2, с. 11]. При цьому варто зауважити, що кримінологічний, кримінально-процесуальний і кримінально-виконавчий напрями правової політики не рівнозначні за своїм впливом і місцем у боротьбі зі злочинністю порівняно з кримінально-правовим напрямом. Останній, як один із складників правової політики держави у сфері боротьби зі злочинністю, водночас є її системо утворюючим елементом, а тому посідає домінуюче місце серед інших її напрямів [6, с. 306]. Зокрема, кримінально-правова політика детермінує зміст кримінально-процесуальної політики та, як наслідок такого впливу та взаємозалежності, зумовлює підстави обрання відповідних форм її реалізації заходами останньої. Саме тому кримінально-процесуальна політика, як й інші напрями правової політики боротьби із злочинністю, знаходиться ніби під «подвійним впливом загальносоціальних завдань політики держави в розглядуємі сфері та кримінально-правової політики.

Список використаних джерел

1. Басиста І.В. Прийняття і виконання процесуальних рішень слідчого на стадії досудового розслідування: теоретичні і практичні проблеми: монографія / І.В. Басиста. - Львів: Льв ДУВС, 2013. - 600 с.
2. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми / П. Л. Фріс. - Київ : Атіка, 2005. - 332 с.
3. Фріс П. Л. Нарис історії кримінально-правової політики України: Монографія / За заг. ред. М. В. Костицького. - К.: Атіка, 2005. - 124 с.
4. Словарь иностранных слов / под ред. И.В. Лехина, Ф.Н. Певтрова. - М.: 1955. - 840 с.